

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

C

KİTAPÇIK TÜRÜ

8. SINIF I. DÖNEM
TÜRKÇE DERSİ
ORTAK (MAZERET) SINAVI
13 ARALIK 2014 Saat: 09.00

Adı ve Soyadı :
Sınıfı :
Öğrenci Numarası :

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Sınıf öğrenci yoklama listesinde belirtilen sınıfta ve sıra numarasında oturmanız gerektiğinden durumunuzu kontrol ediniz.
2. Bu sınavda cevaplayacağınız soru sayısı 20, sınav süreniz 40 dakikadır.
3. Sınav süresince dışarı çıkılmayacaktır.
4. Sınav sırasında sözlük, hesap makinesi, saat fonksiyonu dışında özellikleri bulunan saat veya çağrı cihazı, cep telefonu, telsiz, radyo ve bilgisayar özelliği bulunan elektronik cihazları yanınızda bulundurmanız hâlinde sınavınız geçersiz sayılacaktır.
5. Soruları ve sorulara verdiğiniz cevapları, yanınızda götürmek amacıyla kaydetmeyiniz; hiçbir şekilde dışarı çıkarmayınız.
6. Cevap kâğıdınızı sınav süresince hiçbir öğrencinin göremeyeceği şekilde önünüzde bulundurunuz.
7. Sınavın değerlendirilmesi aşamasında, kopya tespiti veya başka adayın sınav evrakını kullanmanız durumunda sınavınız geçersiz sayılacaktır.

CEVAP KÂĞIDI VE SORU KİTAPÇIĞI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Cevap kâğıdınızdaki bilgilerin doğruluğunu kontrol ediniz ve cevap kâğıdınızı silinmeyen bir kalemle imzalayınız.
2. Cevap kâğıdındaki bilgiler size ait değilse veya cevap kâğıdı kullanılmayacak durumdaysa sınav görevlilerinin temin edeceği yedek cevap kâğıdına kimliğinizle ilgili bilgileri açıklamalar doğrultusunda yazınız ve kodlayınız.
3. Cevap kâğıdı üzerindeki kodlamaları kurşun kalemle yapınız.
4. Değiştirmek istediğiniz bir cevabı, yumuşak silgiyle cevap kâğıdını örselemeden temizce siliniz ve yeni cevabınızı kodlayınız.
5. Kitapçık türünü cevap kâğıdınızdaki ilgili alana kodlayınız. Bu kodlamayı yapmadığınız veya yanlış yaptığınız takdirde sınavınızın değerlendirilmesi doğru yapılamayacaktır.
6. Cevaplarınızı, cevap kâğıdındaki ilgili soru numarasını dikkate alarak yuvarlağın dışına taşırmadan kodlayınız.
7. Soru kitapçığının sayfalarını kontrol ediniz, baskı hatası var ise değiştirilmesini sağlayınız.
8. Soruların çözümü için size ayrıca boş kâğıt verilmeyecektir. Soru kitapçığının içindeki boş alanları çözümlerinizi için kullanabilirsiniz.
9. Cevaplamaya istediğiniz sorudan başlayabilirsiniz. Cevabını bilmediğiniz sorular üzerinde fazla zaman kaybetmeden diğer sorulara geçiniz. Zamanınız kalırsa bu sorulara daha sonra dönebilirsiniz.
10. Soru kitapçığı üzerinde yapılıp cevap kâğıdına işaretlenmeyen cevaplar değerlendirme işlemine alınmayacaktır.
11. Sınav puanınızın hesaplanmasında sadece doğru cevaplarınız dikkate alınacaktır.
12. Sınav bitiminde, soru kitapçığı ve cevap kâğıdını salon görevlilerine teslim ediniz.

BAŞLAYINIZ DENİLMEDEN SORU KİTAPÇIĞINIZI AÇMAYINIZ.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) İnsan hiçbir şeyde ölçüyü aşmamalıdır.
- B) İzciler çadır kurmaya başlamışlardı.
- C) Bahçeye açılan kapının eşiğinde duruyordu.
- D) Sandalyelerini çekerek masanın etrafında toplandılar.

2. Yazar, uzun araştırmalar sonucu kaleme aldığı eserlerinde eski İstanbul hayatını en ince yönlerine kadar ortaya koymuştur.

“İnce” sözcüğü, aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Kısa sürede okumak için özellikle ince kitaplar seçiyor.
- B) Sarışın, uzun boylu, ince bir kadındı.
- C) İnce sesiyle hemen dikkati çekiyordu.
- D) Bugün şöyle ince bir temizlik yapmam gerekiyor.

3. “Dalga” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “terim” anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Rüzgârın etkisiyle dalgalar durulmamış biraz ağırlaşmıştı.
- B) Ses dalgaları, ekranda inişli çıkışlı çizgiler hâlinde akıyordu.
- C) Köy, geniş dalgalarla uzanıp giden ovaların sonunda görünüyordu.
- D) Saçları uzayınca dalgaları daha da belirginleşti.

4. Geçmişin peşindeki arkeologların çalışmaları, bir kentin tarihinin nasıl yeni baştan yazıldığının göstergesidir. Düşünebiliyor musunuz? Bugün Karadeniz ve Ege Denizi ile bağlantısı olan Marmara, bir zamanlar gölmüş ve kıyısındaki küçük yerleşim yerlerinde Neolitik Çağ insanları yaşıyormuş. Eğer arkeologlar ... gibi sabırla çalışmasalardı bu gerçeği ortaya çıkaran izler yok olup giderdi.

Bu metinde, üç nokta ile belirtilen yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilirse anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) küpünü doldurur
- B) göz boyar
- C) iğne ile kuyu kazar
- D) ipe un serer

5. (1) Genç yazar, ilk çocuk romanında sınavını başarıyla vermiştir. (2) Romanın başkahramanı resim çizen ve maskeler yapan Turuncu adlı bir balıktır. (3) Kent ile doğayı kusursuz bir şekilde birleştiren bu roman, bir aile ürünüdür. (4) Ara tonları güçlü ve etkileyici bir şekilde yansıtan sulu boya resimler de yazarın eşine aittir.

Bu metindeki numaralandırılmış cümlelerden hangisi nesnel yargı içermektedir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

6. Her dilde bilim ve tekniğin gelişen ihtiyaçlarını karşılamak için yeni terimler türetilir. Bu türetmeyi genellikle dilciler değil, mucitler yaparlar. Çünkü onlar buluşlarını ilk kez tanıtırken bunların adlarını da koyarlar. Bu yüzden bilimin ön saflarında yer alan mucitlerin kendi dillerinin yapısını, sözcük ve terim türetme kurallarını iyi bilmeleri gerekir.

Bu metinde mucitlerle ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ana dillerine hâkim olmalılar.
- B) İcatlar ortaya koymalılar.
- C) Dilcilerle ortak çalışmalılar.
- D) Hayatı kolaylaştırmalılar.

7. Masal, ilk insan toplulukları arasında sözlü olarak doğmuştur. Ağızdan ağıza, toplumdan topluma geçerken çeşitli mahallî zevkler, hayalî öğeler ve motiflerle farklılaşmıştır. Daha sonra hafızasına yerleştiği ulusun karakterini yansıtan bir kimliğe bürünmüştür. Bir kişinin değil; bir toplumun, bir ulusun malıdır. Halkın ruhundaki iyiliği, adalet düşüncesini, şefkat ve koruma gücünü aktarır. Masallarda iyiler daima ödüllendirilirken kötüler cezalandırılır.

Bu metinden hareketle, masalla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazanı belli değildir.
- B) Çok okunan bir türdür.
- C) Ortak değerler taşır.
- D) Zamanla değişime uğrar.

8. Aşağıdakilerden hangisi deneme türündeki bir metinden alınmıştır?

- A) Seyahati bitmiş sayılırdı. Nihayet, hep özlemini duyduğu deniz kenarına gelmişti. Öğleden sonra bütün vaktini orada geçirmişti. Akşam olunca yelkenliler gitmiş, narin martılar kayalardaki yuvalarına çekilmişti.
- B) Balıkçı kahvesinin önündeki yarısı kırmızı yarısı beyaz açan akasyanın dalına asılmış bir dülgere balığı gördüm. Rengi denizden çıktığı zamanki esmerlikteydi. Vücudunun etrafını çeviren incecik, ipekten bile yumuşak zarları oynayıp duruyordu.
- C) Konuşurken yolun birkaç kilometre süren sahil kısmını nasıl geçtiğimizi fark etmedik. Göğün morlaşan kenarı eriyor, menekşe rengine giriyordu. Etrafımızdaki çalılar, uyumuş seyirciler gibi görünüyordu. Arabayı durdurup indik.
- D) Yazdıklarının dokusuna yüreklerinin sesini, sıcaklığını sindirememiş olanlara gerçek anlamda sanatçı diyemem. Gerçek sanatçı, bu sesi sonuna kadar okurlarına duyurmalıdır. Mesela, doğayı sevmeyen bir yazarın eserlerinde baharı tam anlamıyla yansıtmasını bekleyemem.

9. Aşağıdaki metinlerden hangisi birinci kişi ağzıyla anlatılmıştır?

- A) Bahar sıcakları bastırmıştı. Kışlıklar sandıklara konuluyor, yazlıklar sandıklardan çıkarılıyordu. Bağ evlerine taşınmak için gerekli hazırlıklara başlanmıştı.
- B) O sabah pencereye dayanarak güneşle parlayan bulutlara bakıyordum. Kapı birdenbire açıldı ve karşımda onu gördüm. Bu, yıllardır özlemini duyduğum bir andı.
- C) Gecenin gittikçe fark edilen tatlı serinliğini hissediyordu. Gökteki yıldızlar ardı ardına parlıyordu. Yüreğinde bir rahatlama duydu ve huzur içinde hayallere daldı.
- D) Arka bahçedeki kestane ağacının altında hasır koltukta oturuyordu. Ayağının dibinde gezinen karıncayı seyreliyordu. Sokaktan gelen çocuk sesleriyle gülümsedi.

10. Onun tükenmez bir sabrı, insanları etrafında toplama ve çalıştırma kabiliyeti vardı. Provaları atlatmaya çalışanlara mektup yazar, darıların arasını bulur, notalar getirtir, malzemeler aldırırdı. Kimimizle arkadaşça kimimizle ağabey gibi konuşurdu. Nabza göre serbet vererek o güzel provaların devamını sağlardı.

Bu metinde altı çizili ifadeyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşüncelerini zorla benimsetmek, yola getirmek
- B) Başkasının niyetini, düşüncesini, eğilimini anlamaya çalışmak
- C) Birinin hoşuna gidecek, gururunu okşayacak şekilde davranmak
- D) Elindeki imkânları kullanarak haksız kazanç sağlamak

11. Türk şiirinin önde gelen isimlerinden olan Yahya Kemal, Üsküp'te doğdu. Burada başladığı eğitimini İstanbul'da devam ettirdi. 1903'te Paris'e gitti ve siyaset bilimi alanında üniversite eğitimini tamamladı. İstanbul'a döndükten sonra çeşitli kurumlarda öğretmenlik yaptı. Kurtuluş Savaşı'nın ardından milletvekili oldu. Daha sonra uzun yıllar büyükelçi olarak farklı ülkelerde görev alan Yahya Kemal, 1958 yılında hayatını kaybetti.

Bu metinde Yahya Kemal'in hayatıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Eğitim gördüğü şehirlere
- B) Hangi meslekleri yaptığına
- C) Türk edebiyatındaki yerine
- D) Eserlerine kaynaklık eden olaylara

12.

1950'lerdeki ilk bilgisayarlar, binlerce elektronik ampulden oluşan ve koskoca odaları dolduracak hacimdeki makinelere. Ampuller çok ısındığı için büyük bir soğutma sistemi kullanılırdı. Bu bilgisayarlarda, basit çarpma bölme işlemleri yapılabilirdi. Bunları ancak bazı uzmanlar kullanabiliyordu.

Günümüzde kullanılan bilgisayarlar bir kitap büyüklüğündedir. Küçük olduğu kadar kullanışlı da olan bu bilgisayarlar basit bir fanla soğutulur. Kolaylıkla dört işlem yapılabilen bu gelişmiş makinelere hemen hemen herkes rahatlıkla kullanabilir.

Bu metinlerde bahsedilen bilgisayarların ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Matematiksel hesaplar yapabilmeleri
- B) Soğutma sistemlerinin özelliği
- C) Kapladıkları alanın büyüklüğü
- D) Kullanıcı kitlesinin genişliği

13. - . . .

- Çok güzel söylediniz. Bir çocuğun dünyasına erişmek, o dünyaya sığabilecek kurgular yapmak hiç kolay değildir. Çocuğa göre yazar-ken çocukmuş gibi düşünebiliriz elbette. Yine de durduğumuz yeri unutmadan kalemimizi kullanmalıyız. Onun dünyasına ne yukarıdan ne de aşağıdan bakmalı. Çocuğun gözlerinin içine bakıp hissettiklerini anlamak önemli.

- Teşekkürler, bu söyledikleriniz düşüncelerimi pekiştirdi.

Bu karşılıklı konuşmada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse metnin anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) Farz edelim ki çocuk yazarlarının teşvik edilmesi, çocuklara yönelik kitap sayısını artıracak.
- B) Zannederim okuma alışkanlığı erken yaşlarda başlamalıdır.
- C) Sanırım yazarken çocuğu her yönüyle bilmek ve bir parça çocuk olmak gerekiyor.
- D) Kanaatimce yazar, çocuk gelişiminden de haberdar olmalıdır.

14. Aşağıda bir metnin cümleleri karışık olarak verilmiştir:

1. Aynı şekilde, ulaşmak istediğiniz hedefler yaşam felsefenize uyuyorsa bunları elde etmeniz de kolaylaşır.
2. Dolayısıyla önce yaşam felsefenizi sonra ulaşmak istediğiniz hedefleri belirleyin.
3. Yaşamda en iyiye ulaşma çabanızda nereye gitmek ve ne olmak istediğinizi bilmek çok önemlidir.
4. Çünkü yaşam felsefesiyle uyuşmayan hedefler hayal kırıklığıyla sonuçlanır.

Metin düşünce akışına göre düzenlendiğinde, numaralandırılmış cümlelerden hangisi en sonda yer almalıdır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

15. Deyimler genellikle gerçek anlamlarından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbekleridir. Atasözleri gibi her durumda doğru olmayabilir ve genel kural niteliği taşımazlar. Bunun yerine yalnızca özel bir durum karşısında doğru kabul edilir ve öylece kullanılırlar. “Et tırnaktan ayrılmaz.” dediğimizde kesin bir doğruyu anlatmış oluruz, bu bir atasözüdür. Oysa “et tırnak olmak” dersek bazı durumlar için geçerli olan bir ifade kullanmış oluruz.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Karşılaştırma B) Örneklem
C) Tanımlama D) Betimleme

16. Tiyatro, halkın dış dünya ile ilgisini koparak hoşça vakit geçireceği bir yerdir. Bu düşünceme karşı çıkabilir, hayır diyebilir misiniz? Kişi durup dururken sıkılmak için gitmez tiyatroya.

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisine cevap vermektedir?

- A) Tiyatronun diğer sanat dallarından farkı nedir?
B) Sizce tiyatro eğlenceli midir?
C) Tiyatroda mesaj vermek gerekir mi?
D) Başkalarının tiyatro ile ilgili görüşlerinden etkilenir misiniz?

17. Pencereleri geniş, doyasıya güneş alan

1

bir salondaydık. Güneşin tadını çıkartıyorduk

2

bu soğuk kış gününde. Günlüğümü yazmaya

3

burada başladım.

Bu metindeki altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerin hangisinde verilenler doğrudur?

	1	2	3
A)	fiilimsi	fiil	isim
B)	fiil	fiilimsi	isim
C)	fiilimsi	isim	fiilimsi
D)	fiil	isim	fiilimsi

18. Uzak ve bilinmez adalardan gelmiş benzeyen martılar uçuşuyordu.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümle ile aynı öge dizilişine sahiptir?

- A) Köye geldiğim zaman doğa bana kucağını açar.
- B) Irmağa giden bu yol şeftali bahçeleri arasından geçerdi.
- C) Kızarmış ekmek kokan odada semaver ne güzel kaynardı.
- D) Güneş içimizi ısıtan sözler söyleyen bir arkadaştır.

20. Aşağıdakilerin hangisinde isim-fiil kullanılmamıştır?

- A) Asil duruşu daima gözümün önündedir.
- B) Adadan dönmemize bir saat kalmıştı.
- C) Bu, birçok kişinin emek verdiği bir kitaptır.
- D) İlkbaharı düşünmek her zaman içimi ısıtıyor.

19. Aşağıda kısa çizginin işlevleriyle ilgili bazı örnekler sıralanmıştır:

- 1. göz-lük-çü, al-ış, dur-ak
- 2. ver-, gör-; başar-, okut-, yazdır-
- 3. Kaybolmasından korktuğum için -olmaz ya-bilgisayarı yanıma aldım.

Bu örneklerden hareketle kısa çizginin işlevleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kelimeler arasında "ve, ile, ile, arasında" anlamlarını vermek için kullanılmıştır.
- B) Cümle içindeki ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için kullanılmıştır.
- C) Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılmıştır.
- D) Kelimelerin kök, gövde ve eklerini birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.

TEST BİTTİ.

CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ.

SINAV SÜRESİNCE UYULACAK KURALLAR

1. Öğrenciler, sınav kurallarına ve salon görevlilerinin tüm uyarılarına uymak zorundadırlar.
2. Sınav başladıktan sonra öğrencilerin salon görevlileri ve birbirleri ile konuşmaları, kalem, silgi vb. şeyleri istemeleri yasaktır.
3. Sınav evraklarını teslim etmeyenlerin sınavı geçersiz sayılacaktır.

SINAV GÖREVLİLERİNCE SINAV BAŞLAMADAN ÖNCE ÖĞRENCİLERE YAPILACAK SON UYARI

- Soracağınız bir şey var mı? Varsa, şimdi sorunuz.
- Sınav başladıktan sonra sorularınıza cevap verilmeyecektir.
- Başlama zilini bekleyiniz.
- Hepinize başarılar dileriz.

(Sınav görevlisi başlama ve bitiş saatini tahtaya yazacaktır.)

Bu kitapçığın her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, kitapçığın tamamının veya bir kısmının Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, bilgisayar ortamına alınması, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması veya başka bir amaçla kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar, doğabilecek cezai sorumluluğu ve kitapçığın hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

**13 ARALIK 2014 TARİHİNDE YAPILAN 8. SINIF I. DÖNEM
TÜRKÇE DERSİ ORTAK MAZERET SINAVI
“C” KİTAPÇIĞI CEVAP ANAHTARI**

TÜRKÇE

1. A
2. D
3. B
4. C
5. B
6. A
7. B
8. D
9. B
10. C
11. D
12. A
13. C
14. B
15. D
16. B
17. A
18. D
19. A
20. C